

NÁLEZ VROUBENKY AMERICKÉ V KARLOVARSKÉM KRAJI

Vroubenka americká (*Leptoglossus occidentalis*) je nápadný, asi 2 cm velký červenohnědě zbarvený hmyz. Řadí se mezi ploštice. Celkové zbarvení těla je hnědavé, na polokrovkách se nachází bílé klikaté čáry, zadeček má zbarvený do žluta. Po roztažení křídel jsou nápadně viditelné černé pásy na zadní straně zadečku. Má nápadně rozšířené holeně zadních nohou.

Pochází původně ze severní Ameriky a v roce 1999 se poprvé objevila v Itálii. Již v roce 2007 byla poprvé objevena populace schopná reprodukce v arboretu brněnské Mendeleevovy zemědělské univerzity. Ploštice napadá jehličnaté stromy a ničí jejich populaci sáním nezralých šišek a semen (v její domovině až z 80% celkové roční reprodukce). V ČR to ale zatím, vzhledem k nízkému počtu jedinců, nehrozí.

Vzhledem k jejich šíření spíše od jihu, se poměrně překvapivě podařilo zjistit zhruba pět jedinců na Ostrovsku a Karlovarsku. Jedná se zatím o jeden z jejich nejsevernějších výskytů. Jeden jedinec byl nalezen na louce uprostřed městské zástavby, jeden v 7. patře panelového domu, dva na zdi rodinného domu a jeden před panelovým domem na kapotě auta. Zjištěný výskyt ukazuje, že se tento hmyz usídlil, a je tedy možné očekávat jeho další šíření.

Druhá polovina podzimu je období, kdy se vroubenka snaží zazimovat a je tak možné, že se bude objevovat v rozích bytů a v místech, kde by mohla v teple pokojně zimovat. Výskyt vroubenky americké bude zajímavým tématem pozorování entomologického kroužku po celou příští sezonu 2019/20.

Zbytek článku naleznete na webových stránkách Ostrovského měsíčníku.

Jakub Krejčí,

Entomologický kroužek MDDM Ostrov

DODATEK

Kromě výskytu v Ostrově, o němž mě autor článku v říjnu 2018 informoval, jsem vroubenku americkou zaznamenal ve dvou exemplářích i v areálu krajského úřadu v Karlových Varech. Je opravdu s podivem, že se za krátkou dobu tak masivně rozšířila po celé ČR.

Vzhledem k primárnímu zdroji potravy, šiškám jedlovců, zeravů a douglasek, tedy druhů, které se ve městských výsadbách vyskytují velmi často, jsou takové nálezy, pakliže se druh již dostatečně na našem území rozšířil, poměrně logické a relativně neškodné. Problematičtější ale je skutečnost, že výše uvedené jehličnany nejsou jediné, na nichž vroubenka saje. Pokud dojde k jejímu plošnému a hlavně početnímu rozšíření, můžou být ohroženy populace původních jehličnanů, tedy smrků a borovic. Nutno podotknout, že v takovém případě asi nebude hrozit nebezpečí pro stávající lesy, protože hmyz živé stromy nelikviduje. Vzhledem ke snížené produkci semen je ale ohrožena reprodukce monokultur, což může být ve výsledku velmi pozitivním jevem, protože pak může dojít na přirozenou obnovu vícedruhových smíšených lesů, které masivní generační zmlazení smrků v podrostu zatím brání. S obavami je ale třeba sledovat působení vroubenek na jedli bělokorou a autochtonní populace borovice blatky či kleče.

Vroubenka americká je sice introdukovaným druhem ploštice, v našem ekosystému tedy nepůvodním, v rámci diskuse o ní je však třeba si přiznat, že by mohla představovat vhodný prvek autoimunitního

systemu naší přírody, kterým se může nevhodnému způsobu zalesňování bránit. V tomto světle je takovým prvkem i lýkožrout, na rozdíl od něj je však působení vroubenky poměrně nenásilné, protože její hypotetické přemnožení nezpůsobí rozklad lesních porostů, ale jejich postupnou přeměnu blíže k přirozené skladbě. Velmi opatrně tak lze na tento druh (stále je třeba brát v patrnost, že jde o druh nepůvodní) v rámci ochrany přírody hledět se shovívavostí.

Martin Chochel

Vroubenka americká (*Leptoglossus occidentalis*) – lgt. Jakub Krejčí, det. Martin Chochel, Jakub Krejčí, coll. Ekocentrum Ostrov – entomologický kroužek